

Justiskomiteen

Mørebenken

Deres ref.
2021/

Vår ref.

Saksbehandler
Ellen Engdahl

Dato
11.11.2021

Nordmøre tingrett og Nordmøre jordskifterett må gjeninnføres med egen domstolleder

Det politiske samarbeidet på Nordmøre, Nordmøre IPR, gjorde følgende vedtak i representantskapsmøte 4. november 2021:

Nordmøre IPR støtter fullt ut regjeringen i at tidligere domstolstruktur gjeninnføres. Nordmøre IPR ber om at Nordmøre tingrett i Kristiansund og Nordmøre jordskifterett i Surnadal så snart som mulig gjenopprettes med egen domstolleder som før domstolsreformen i 2021.

Domstolene må også styrkes for å nå målene om en bærekraftig domstolstruktur som gir nærhet til domstolene for innbyggere og næringsliv.

Domstolene er viktige statlige kompetansearbeidsplasser og inngår som del av faglige juridiske kompetansemiljø i regionene.

Møre og Romsdal tingrett og Møre og Romsdal jordskifterett ble etablert i april 2021 gjennom sammenslåing av tingrettene og jordskifterettene i Møre og Romsdal. Tingrettens domstolledelse/sorenskriver er i Ålesund med tillegg av rettssteder i Kristiansund, Molde og Volda. Jordskifteretten har domstolsleder i Ørsta samt rettssteder i Molde og Surnadal.

I forkant av sammenslåingen sendte Nordmøre IPR følgende uttalelser for å opprettholde Nordmøre tingrett og Nordmøre jordskifterett som selvstendige domstoler:

Høring NOU 2019:17 av 19. mai 2020:

<https://www.nipr.no/f/i311315e7-1d39-4c05-9d61-f0004945ed85/nordmore-regionrad-horingsuttalelse-domstolstruktur.pdf>

Uttalelse til Justiskomiteen m.fl. av 12. november 2020:

<https://www.nipr.no/f/i1e07c7b1-04f6-43d1-af8f-01747919abb7/nordmore-ipr-uttalelse-domstolstrukturdocx.pdf>

I Hurdalsplattformen står det at regjeringa vil:

Gjeninnføre strukturen for domstolane før domstolreforma av 2021 for å ivareta borgaranes rettstryggleik og sikre sjølvstendige domstolar med stadleg leiing, med unntak for domstolar der domstolsleiar, kommunane i rettskretsen og dei tilsette gjennom sine tillitsvalgte er samde om å oppretthalde dagens struktur.

Leggje til rette for at domstolar kan samarbeide betre, og greie ut korleis mindre domstolar kan styrkjast for å gjere dei mindre sårbare.

Dette betyr at den tidligere domstolstrukturen i Møre og Romsdal skal gjeninnføres.

I tråd med tidligere argumenter mener Nordmøre IPR at:

- Desentralisert struktur av domstolene med egne rettskretser vil styrke nærheten og rettssikkerheten for innbyggere og næringsliv.
- Nærhet til selvstendige domstoler er viktig for å sikre gode lokale advokat-/juristmiljø rundt om i landet.
- Dagens struktur med en rettskrets i Møre og Romsdal vil ikke gi en bærekraftig domstolstruktur over tid. Dette som følge av at utviklingsoppgaver og nye saker naturlig prioriteres inn mot der domstolledelsen og der det største fagmiljøet er lokalisert.
- Stedlig ledelse og tilstedeværende dommere er sentralt for effektiv utnyttelse av dommerressursene ved at dommerne reduserer tidsbruk på administrative oppgaver og til reising. Dette styrker den lokale rekrutteringsevnen.
- Det er i dag for stor fysisk avstand mellom domstolleder og dommerne ute på tingretts- og jordskiftekontorene.
- Tingretten på Nordmøre har et stort antall saker og var blant landets mest effektive tingretter.
- Nordmøre jordskifterett er strategisk og ressurseffektivt lokalisert i Surnadal. Jordskifteretten i Surnadal setter rett i kommunene eiendommene saken gjelder. Befaring gjennomføres i de fleste saker og nærhet er både effektivt og rekrutteringsfremmende.
- Domstolene representerer viktige kompetansearbeidsplasser i distriktene.
- Domstolene har vår region hadde allerede et godt samarbeid, og det er positivt at regjeringen vil legge til rette for at de kan samarbeide enda bedre. Gjeninnføring av felles kompetansetiltak vil styrke det samlede fagmiljøet.
- Det er også stort behov for at Kristiansund og Nordmøre styrkes med flere statlige stillinger. Dette for å kompensere for lav andel statlige arbeidsplasser i arbeidsmarkedet, stadig økende skjevhet mellom byene i Møre og Romsdal samt utflytting av sykehuset i 2025.

Lokale advokater i Nordmøre og Romsdal har i media uttrykt at å gjenopprette tidligere domstolstruktur vil sikre innbyggerne tilgang på gode juridiske tjenester og gi best mulig rettssikkerhet. Tidligere sorenskrivere i Nordmøre og Romsdal ønsket i prosessen å opprettholde selvstendige tingretter, og samarbeidet mellom tingrettene fungerte godt. Erfaringer i sentraliseringsprosesser tilsier at enheter/regioner som er blitt styrket gjennom en omorganisering vil naturlig være kritiske til å endre situasjonen. Domstolleder i Møre og Romsdal tingrett mener dagens organisering fungerer etter intensjonene, men det kan være ulike oppfatninger ved de ulike avdelingskontorene og det er viktig at de tillitsvalgte ved alle tidligere rettskretser høres. Det argumenteres med at de mindre domstolene er styrket med saksbehandlerstillinger og dommerstillinger, men dette er tiltak som både kan og burde vært gjennomført uavhengig av en samlet organisering.

Med vennlig hilsen

Kjell Neergaard
leder (sign.)

** Nordmøre IPR ble konstituert 3. september 2020 og er en videreføring av Orkidé – Nordmøre Regionråd som det politiske samarbeidet mellom Aure, Averøy, Gjemnes, Kristiansund, Smøla, Sunndal, Surnadal og Tingvoll.*